

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-182/11

Датум: 12.09.2016. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву „СТРАЈКО“ д.о.о. Требиње, кога заступа директор Владан Андрић, за издавање еколошке дозволе за МХЕ „ДО“ на ријеци Брегави, општина Берковићи, инсталисане снаге 2 MW, а на основу члана 94. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12 и 79/15), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, број 28/13) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 13/02, 87/07 и 50/10), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Обнавља се рјешење овог министарства број 15.04-96-182/11 од 26.09.2011. године, којим је издата еколошка дозвола „СТРАЈКО“ д.о.о. Требиње за МХЕ „ДО“ на ријеци Брегави, општина Берковићи, на земљишту означеном са к.ч. бр. 678/14, 687/16, 678/17, 691/12, 691/16, 691/15, 691/14, 691/13, 712/5, 711/4, 713, 714, 715, 716, 710/6, 687/15, 687/17, 687/18, 678/15 К.О. Бутиња, општина Берковићи, инсталисане снаге 2 MW са роком важења до 26.09.2021. године, под сљедећим условима:

2. Погони и постројења за која се обнавља еколошка дозвола су:

2.1. Хидроелектрана „ДО“, коју чине објекти:

- водозахват,
- таложница,
- деривациони тунел,
- цјевовод под притиском
- машинска зграда.

3. „СТРАЈКО“ д.о.о. Требиње дужан је да:

3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током изградње, рада и престанка рада постројења.

3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за обнављање еколошке дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере за заштиту ваздуха

- У току експлоатације предметног енергетског постројења нису потребне мјере заштите ваздуха, јер је технолошки процес производње електричне енергије такав, да нема утицаја на ваздух, осим утицаја мањег интензитета на микроклиматске карактеристике подручја узводно од водозахвата и услед смањења количине воде на потезу од километра низводно од водозахвата.

3.2.2. За заштиту од буке

- У циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објекта хидроцентрале, редовно пратити и одржавати техничку исправност инсталисане опреме и уређаја.
- Редовно пратити и одржавати техничку исправност инсталисане опреме и уређаја.

3.2.3. Мјере за спречавање или смањење емисија у водотокове и земљишта

- Одржавати у функционалном стању сепаратор суспендованих честица (таложник) за сакупљање и пречишћавање оборинских вода са манипулативних површина бране и постројења машинске зграде.
- Одржавати сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина и сепараторе суспендованих честица.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбине, одржавати у функционалном стању непропусне танкване, уљне базене, запремине довољне да могу примити евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из система машинске зграде.
- Плутајући нанос, који се сакупи на водозахвату, редовно сакупљати и збрињавати са овлашћеном институцијом.
- Безусловно поштовати еколошки и биолошки минимум.

3.2.4. За заштиту флоре, фауне и екосистема

- Одржавати турбине и водозахвате са заштитом за рибе (концепција је одвраћање риба од кретања у правцу турбина и доводних цјевовода).
- У сарадњи са локалним спортско-риболовним друштвима континуирано пратити стање рибље популације у низводним и узводним дијеловима ријеке Брегаве и узети активно учешће у порибљавању и обнављању рибљег фонда.
- Утврдити поремећај миграторних путева (првенствено узводно), као и природне равнотеже и прираста ихтиофауне и других акватичних организама и у складу са Законом о слатководном рибарству и Законом о заштити природе, урадити план санације и редовног вјештачког порибљавања и одржавања аутохтоних врста.
- Евентуалне поремећаје природне равнотеже природног прираста пратити и одржавати на оптимуму (однос салмонидних и ципринидних врста рибе).
- Одржавати еколошки прихватљиви проток на водозахвату, који се утврђује на основу хидролошких особина водног тијела за карактеристичне сезоне, као минимални средњи мјесечни проток деведесетпетпостотне обезбјеђености, на основу члана 65. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, број 50/06), тако да се у току експлоатације овог хидроенергетског објекта безусловно поштује еколошки и биолошки минимум у циљу заштите цијелог екосистема, поготово у сушном периоду, и проводити мјере у сагласности са водопривредном дозволом.

3.2.5. За заштиту флоре, фауне и екосистема

- Поставити контејнер за сакупљање комуналног отпада на уређено мјесто, до преузимања сакупљеног отпада од стране овлаштених институција.
- Искориштене нафтне деривате (уља и мазива) сакупљати и складиштити у металну бурад, заштићену од атмосферског утицаја и приступа неовлаштених лица, до збрињавања са овлашћеном институцијом.
- Редовно одржавати и чистити уљне јаме испод турбина и таложник а садржај из истих збрињавати са овлашћеном институцијом.
- Одговорно лице је дужно поступати са отпадом у складу са достављеним Планом управљања отпадом, припремљеним у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13 и 106/15).
- Сви уговори за збрињавање отпада раздвојеног по каталогу, са овлашћеним институцијама, морају бити закључени у складу са Правилником о условима за пренос обавеза управљања отпадом са произвођача и продавца на одговорно лице система за прикупљање отпада („Службени гласник Републике Српске“, број 118/05).

3.2.6. Мјере које се предузимају у случају несрећа већих размјера

- Локацију довести у првобитно стање и уклонити све објекте и инсталације са локације.

4. Приликом рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12).

Граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције за заштиту здравља људи за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM₁₀, PM_{2.5}), олово, бензен и угљен-моноксид

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор-диоксид			
Један сат	350 µg/m ³	150 µg/m ³	500 µg/m ³
Један дан	125 µg/m ³	-	125 µg/m ³
Календарска година	50 µg/m ³	-	50 µg/m ³
Азот-диоксид			
Један сат	150 µg/m ³	75 µg/m ³	225 µg/m ³
Један дан	85 µg/m ³	40 µg/m ³	125 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	20 µg/m ³	60 µg/m ³
Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	8 µg/m ³	48 µg/m ³

Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 1			
Календарска година	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 2			
Календарска година	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³
Олово			
Један дан	1 µg/m ³	-	1 µg/m ³
Календарска година	0,5 µg/m ³	0,5 µg/m ³	1 µg/m ³
Бензен			
Календарска година	5 µg/m ³	3 µg/m ³	8 µg/m ³
Угљен-моноксид			
Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Један дан	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³
Календарска година	3 mg/m ³	-	3 mg/m ³

Циљна вриједност за суспендоване честице PM_{2.5}

Период узимања средње вриједности мјерења	Циљна вриједност
Календарска година	25 µg/m ³

Циљна вриједност за приземни озон

Циљ	Период рачунања просјечне вриједности	Циљна вриједност
Заштита здравља људи	Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	120 µg/m ³
Заштита вегетације	Од маја до јула	18 000 µg/m ³

Циљна вриједност за арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен

Загађујућа материја	Циљна вриједност
Арсен	6 ng/m ³
Кадмијум	5 ng/m ³
Никл	20 ng/m ³
Бензо(а)пирен	1 ng/m ³

4.2. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СРБиХ, бр. 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске буке (dBA)	
		Еквивалентни	Вршни нивои

		нивои			
		дан	ноћ	L ₁₀	L ₁
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за шесту зону, обзиром да се у овом случају ради о индустријском, складишном, сервисном и саобраћајном подручју без станова.

4.3. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ³ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15

16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Кадмијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никл	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Граничне вриједности за квалитет површинских вода у складу са Уредбом о класификацији вода и категоризацији водотока („Службени гласник Републике Српске“, број 42/01):

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, μS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп.материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК5 при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из KMnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Кадмијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150

Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*103- 5*104	5*104- 5*105	>105

5. Мониторинг

Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на сљедећи начин:

ПРЕДМЕТ МОНИТОРИНГА	ПАРАМЕТАР КОЈИ СЕ ОСМАТРА	МЈЕСТО ВРШЕЊА МОНИТОРИНГА	ВРИЈЕМЕ И НАЧИН ВРШЕЊА МОНИТОРИНГА
КВАЛИТЕТ ВОДЕ	Физичко хемијски и биолошки параметри квалитета воде; ----- Проток воде	Узводно од локације „улазне“ грађевине и низводно од објекта „стројаре“ ----- Улазна грађевина	Четири пута годишње у току експлоатације ----- Континуирано у току експлоатације
БУКА	Укупни ниво вибрација и буке	Вибрације у околини стројаре (4 мјерне позиције) Бука у околини машинске зграде	Једанпут годишње у току рада постројења и по налогу инспекције
ХИДРОМЕТЕО-РОЛОГИЈА	Основни хидрометеоролошки параметри	Унутар обухвата МХЕ	Континуирано у току експлоатације МХЕ

- Код објекта водозахвата и дуж низводног дијела ријеке Брегаве, уградити три пијезометра којима би се могао пратити утицај водозахвата и ново настали мањак воде у низводном дијелу, на ниво подземних вода.

Мониторинг у току експлоатације

Мониторинг биолошког минимума:

- Мониторинг испуштања биолошког минимума спроводити на самом преградном мјесту, а на отворе за испуштање биолошког минимума уградити водомјерне инструменте, односно мјераче протока увезане у водоинформациони систем Републике Српске.

Визуелни прегледи:

- Визуелне прегледе објекта вршити непрекидно због регистрација извјесних појава на водозхвату и околини, а извјештаје о осматрањима правити једном мјесечно, у циљу оцјене стабилности водозхвата.

Мониторинг стања обале:

- Корисник електране је дужан да обезбједи у току експлоатације мониторинг стања обале око водозхвата, утврђивање стања у којем се налазе обале као и објекти и инфраструктура на које постројења имају непосредан утицај, затим и визуелни преглед нестабилних и условно стабилних појава, по ободу ријеке, геодетско осматрање репера на клизиштима и осматрања нивоа подземних вода.

Мониторинг подземне воде:

- И у току експлоатације објекта електране, наставити мониторинг подземне воде, који је успостављен и провођен у периоду изградње електране.

Мониторинг флоре и фауне:

- Корисник електране је дужан да у току експлоатације утврди штету нанесену флори и фауни у третираном подручју, одмах након завршетка изградње и пуштања објекта у рад.

5.2. Инвеститор је дужан мониторинг вршити путем овлашћене институције или лабораторије, а извјештаје о извршеном мјерењу достављати надлежном еколошком инспектору.

6. Инвеститор је дужан без одлагања пријавити сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који значајно утиче на животну средину.

7. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

8. Накнада за обнављање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

9. Еколошка дозвола се обнавља на период од пет година.

10. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

Образложење

Дана 01.07.2016. године инвеститор „СТРАЈКО“ д.о.о. Требиње, поднио је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију захтјев за обнављање еколошке дозволе за МХЕ „ДО“ на ријеци Брегави, општина Берковићи, на земљишту означеном са к.ч. бр. 678/14, 687/16, 678/17, 691/12, 691/16, 691/15, 691/14, 691/13, 712/5, 711/4, 713, 714, 715, 716, 710/6, 687/15, 687/17, 687/18, 678/15 К.О. Бутиња, општина Берковићи, инсталисане снаге 2 MW.

Уз захтјев је приложена изјава одговорног лица да су са даном подношења захтјева за обнављање предметне еколошке дозволе извршене мјере и обавезе наложене

рјешењем о дозволи за коју се тражи обнављање и да није дошло до значајних промјена услова који се односе на постројење и активности, основне и помоћне сировине, коришћења енергије, извор емисија и локацију на којој се постројење налази. У изјави се даље наводи да хидроелектрану чине водозахват, таложница, деривациони тунел, водостан, цјевовод под притиском и машинска зграда. Даље, у изјави се такође наводи да је дописом од Регулаторне комисије, број 01-349-2/16 од 04.07.2016. године, инвеститору указано да у главном пројекту није предвиђен дио „водостан“ те да постоји потреба да се у обновљеном рјешењу еколошке дозволе подаци о постројењу усагласе са подацима из главног пројекта, те из тог разлога одговорно лице тражи да се ријеч „водостан“ избрише из пописа објеката који чине предметну хидроелектрану, што је и учињено.

Уз захтјев су приложени извјештаји о извршеним мјерама, односно мониторингу наложеном еколошком дозволом која се обнавља, извршеном од стране овлаштене институције за обављање дјелатности из области заштите животне средине. Достављеним извјештајима утврђено је да су вриједности испитиваних параметара у границама референтних вриједности према важећим правилницима.

Разматрајући захтјев и достављену документацију овај орган је установио да је у поступку обнове рјешења неопходно извршити ревизију услова из дозволе, а које се односе на ревизију мјера заштите животне средине по сегментима и у цјелини, те навођење граничних вриједности у складу са одредбама важећих правилника и мјере мониторинга, што је и учињено у поступку обнове предметног рјешења.

Цијенећи да су испуњени услови из члана 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола, Министарство је на основу члана 94. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Накнада у износу од 150,00 КМ наплаћена је у складу са Законом о административним таксама («Службени гласник Републике Српске», бр. 100/11).

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истоветна примјерка таксирана са 100 КМ судске таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом. Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или препису.

МИНИСТАР

Сребренка Голић

Достављено: 1. „СТРАЈКО“ д.о.о. Требиње
2. Одјељењу за просторно ... општина Берковићи
3. Републичком еколошком инспектору
4. Евиденцији
5. а/а